

Textus: Zsolt 31

Kedves Testvérek!

Az előző vasárnap a futás, megragadottság, a célra való fókuszálás, az odaszánt futás képe volt előttünk a Filippi levélből, ami által végiggondolhattuk, mit jelent az évkezdés idején, saját életünkre és a gyülekezet életére nézve az, hogy előre tekintünk és befutjuk az előttünk lévő pályát. Egy dinamikus kép volt ez, ami egy indulásnál vagy épp útközben is erőt adhat, jó lehet belegondolni, odaszálni magunkat erre az útra. Aztán a mindennapok során, azokban a helyzetekben, amikor nagyok az árnyékok és az erő is fogy, megváltoznak az arányok. A cél végtelennek tűnik, a lelkesedés tova tűnhet, jöhetnek a megoldhatatlan problémák, a félelmek, kétségek – kinek mi jelenti igazán a nehézséget. Ahogy csökken a fény, keveredhet a realitás és az irrealitás. Nem könnyű a különbségtétel, nehéz megítélni, mi tényleg megoldandó probléma, mit kellene elengedni, mire kell reagálni, mire nem; milyen konfliktust kell felvállalni, melyiket nem? Mikor van szellemi harc, mikor kell imádkozni és dicsőíteni, mikor racionálisan kezelendő a helyzet? Mi segíthet ilyenkor, mi tart meg... az úton? Az előző heti téma mélyítése tehát a mai, arról beszél a mai Igénk, mi történhet útközben? Hogy lehet megmaradni...? A 31. zsoltár van előttünk ma, ami költemény, dal, líra. Énekelt költemény, ami Isten népe ószövetségi (és későbbi) gyülekezetében volt használatos. Egyéni panaszének, ami a közösség hitvallásává vált, miközben kendőzetlenül tárja fel az emberi lélek vívódásait és küzdelmeit. Ezeket a vívódásokat megosztás, önfeltárás révén ismerhetjük meg. Nyilván ezek részben szubjektívek, olvasás közben is érezhető a nagy személyes érintettség. A múlt héten a Filippi levél kapcsán említettem azt, mit jelent feltételezni egy konkrét szituációt a levél sorai mögött, amire reflektál az apostol. Ez megtörténhet a zsoltár alapján is, de a pontos rekonstrukció sokkal nehezebb. Gondoljunk csak bele, ha egy éneket éneklünk, akkor ritkán lehet direkt módon tudni arról, mi van a szerző szívében, miközben írja az adott dalt? Mi zajlik le benne egészen pontosan és mi a kontextus? Talán nem is ez a fontos, ezért kell másként állnunk ehhez az Igéhez, hiszen ének, zsoltár.

Érdekes megfigyelni azt, hogyan hat ránk a zsoltár az olvasása közben. A zsoltár HANGULATA elég könnyen azonosítható, leírható képekkel, mint pl. a hullámzó tenger, óceán, ahol nincs fix pont és a hajók hánykolódnak rajta a viharban! Az egész ének hullámzik, újra és újra felvesz témákat, visszatérnek benne dolgok, amin úgy éreztünk, már túljutottunk. Van, aki azt gondolja ebből, ez nem is egy zsoltár volt eredetileg, csak összeragasztgatták különböző énekekből. Pedig ilyenek az ember belső folyamatai: a belső valóság tükröi mindez. EGYSZERRE szerepelnek benne dolgok, egymáshoz nagyon közel, amik egymásnak ellentétei, ellentétpontjai: jó és rossz dolgok, siralmak, panasz, kétségek, düh, áldás, kérés, magasztalás... Ellentétek, mint szenvedés-vigasztalás, élet-halál, elvetett-megtalált, kiszolgáltatott-elrejtett, megvédett, egyedüllét-közösség, megcsúfoltatás-felmagasztalás. Mi ezeket inkább elválasztjuk, lelki állapotokra, időszakokra, helyekre, emberekhez kötjük. De itt, mintegy ömlesztve, egymás mellett szerepel. Ez pedig így életszerű! Eközben ez a zsoltár NEM valami EGYÉNI SZENVELGÉS, önsajnálát, hanem a gyülekezetben elhangzó, nyilvános vallomás. Bár egyéni panaszének, aközben a megosztással közösségi élménnyé, üggyé válik.

Legyünk most hűek a zsoltár menetéhez, ritmusához, vonalvezetéséhez. Járjuk végig a zsoltár útját, mintha mi is ott lennénk, a gyülekezettel együtt hallanánk, részei lennénk ennek az éneknek. Kapcsolódhatunk, azonosulhatunk, viszonyulhatunk hozzá mi magunk is!

I. A zsoltár 3 nagy részre, 3 egységre oszlik. Az első a PANASZ ÉS ESEDEZÉS (1-9).

Zeneileg bizonyára magas és mély hangok váltakozása, nagy amplitúdójú hangszeres kíséret volt ennél a résznél, hogy megerősítse az üzenetet, az énekelt igazságot és kifejezze a panasz és a vigasz közti hánykolódást. A zsoltár írója olyan ebben a részben, mint egy űzött vad, mint egy menedéket kereső, repdeső madár. Egy veszélyben lévő élőlény, aki ellen hálót vetettek ki, és már-már bele is gabalyodott abba. Nem kesereg szomorúan csak, hanem menekül, életet, oltalmat keres Istennél. Isten vezetését, terelgetését kéri, mintha eltévedt juh lenne, aki magától veszélyes helyekre megy, elkóborol a nyájtól. Felkorbácsolt érzelmek állnak előttünk, többször olvashatjuk: ments meg! Ments meg, mert nélküled elvesztem! „Fordítsd felém füledet!” – kiáltja az író. Ha nem hallasz, nem hallgatsz meg, akkor végem lesz. „Szabadíts ki! Siess!”-mondja. Egy ilyen helyzetben nagyon erős lehet a fenyegetettség és a hiány. „Mi a baj, mi hiányzik?” – tehetjük fel a kérdést. Figyeljünk most arra a szakasz alapján, hogy MI AZ, AMI VAN?

I.1. VAN KAPCSOLAT! Ebben a kiáltásban nagyon világosan kirajzolódik a zsoltár író hite! Hiszen a menekülés során a legtöbb ember kiált, imádkozik, segítségért könyörög! Bajban valamilyen formában mindenki kiált. A zsoltáros azonban Istenhez kiált, az igaz Istenhez, aki sziklavár, akit ismer és akit nem most, a bajban kezd el keresni! Az élő Istenhez kiált, akit „Uram!”-nak hív, azaz van kapcsolata vele!

I.2. VAN ISMERET: Isten ÉL! Az élő Istenhez kiált a zsoltáros, aki nem hitvány bálvány. A bajban lévő magát is úgy határozza meg: én nem vagyok a hitvány, semmire való bálványok híve. Én Isten hívom segítségül, az élő Isten! Isten élő, mert VAN, létezik, aktív, cselekvő, nem felejt el. Ez pedig egy előzetes megismerés eredménye, ami ebben a helyzetben különösen fontossá válik!

I.3. VAN BIZALOM. Isten látja a nyomorúságot és ismeri a lélek szorongásait. Nem kell neki elmagyarázni, pontosan tudja. Ezért erősödhet meg a bizalom és a reménység és tisztulhat le hitvallással: „[8](#) Ujjongva örülök hűségednek, mert látod nyomorúságomat, ismered lelkem szorongásait. [9](#) Nem adtál ellenség kezébe, hanem tágas térre állítottad lábamat.”

Ebből a bizalomból születhet meg az élő ember legmélyebb önfeladása és odaszánása Isten felé: [6](#) Kezre bízom lelkemet, te váltasz meg engem, Uram, igaz Isten! Ezek voltak Jézus egyik utolsó szavai is a kereszten, és többek között feljegyzések szerint Luther Mártoné is halálos ágyán. Végző soron ez ad békességet, megnyugvást és végző biztonságot: rád bízom magamat, élő Isten!

II. SZÁMBAVÉTEL ÉS INFORMÁCIÓK 10-20

Akár véget is érhetne itt a zsoltár, hiszen megtörtént a nagy áttörés és kész az egyszerű megoldás: bízni kell. El kell engedni... De pontosan tudjuk, hogy ez nem ilyen egyszerű és egy megnyugvás és egy elcsendesedés után újra jöhet a kibillenés, a kétség és a bizonytalanság. És ez nem feltétlenül a hitetlenség jele, egyszerűen életszerű és „ILYEN”. Hullámozó és újra és újra megerősödő, elyengülő.

A zsoltár második egységében, ami egy „INFORMATÍV ének, HÍRADÁS, megtudjuk, miért sír, miért panaszodik a zsoltáros. Miért érzi magát veszélyben lévőnek, üzöttnek, kiszolgáltatottnak. Nem várhatunk elbeszélő történetben megszokott pontos, részletes beszámolót, rekonstruált történetet, csupán töredékek, esemény töredékek és következmények vannak itt előttünk.

GOND terheli őt és BŰN van az életében, ezzel küzd. Mindez jelen van, ott van, nem hagyja nyugodni és terheli őt. Reális mindegyik, valóban tapasztalja az erejét, a súlyát. BETEGSÉG, ami megrettent a környezetet és tagadhatatlan, elrejthetetlen. Pszichoszomatikus folyamatokat láthatunk: belső lelki folyamatok testi hatásait és fordítva. ELHAGYATOTTSÁG, ami a fentiek következménye: egy beteg, feltehetően fertőző embertől elfordultak, tabuként kezelték a vele való érintkezést a közösség épségének érdekében. Találó a kép: mint egy kallódó tárgy, úgy érzi magát a leíró. Feleslegesnek, haszontalannak. IZOLÁLÓDÁS: elfordulnak tőle az emberek, mintha leprás lenne. Egyedül marad. Ebben az egyedüllétben pedig ELLENSÉGEI lesznek, kiknek halálát, pusztulását kívánja érthető okokból. Nem feltétlenül kell ezen szó szerinti ellenséget érteni, aki rátámad, hiszen egy ilyen fenyegetett, terhelt helyzetben megnövekszenek az árnyak, ellenségessé válhat az ismeretlen, az idegen nagyon könnyen. A szétmálló csontok szürreális képe jól jellemzi ezt az állapotot: elvesző tartás, elmosódó határok (énhatárok, realitás-irrealitás...) és megroppanó testi lét: ez ennek a vége. A helyzet leírásánál és az információknál is fontosabb és lényegesebb, hogy mi a KAPASZKODÓ? Valami, ami ilyenkor is megtarthat. A 15. vers: ami megtartja: [15](#) *De én bízom benned, Uram, vallom: Te vagy Istenem! 16* *Kezedben van sorsom...*

Ebben az egész előttünk kirajzolódó helyzetben a legnagyobb veszély végső soron az identitás elvesztése: „Ki vagyok én?” Mi lesz, ha elhordozhatatlan próbák érnek? Hogy tudok megmaradni abszolút túlerőben, szenvedésben, bajban is?” A válasz pedig az Istenbe vetett bizalom és megerősödés mellett abban van, hogy elfogadom: a lényem a sorsom, a szenvedésem is az, ami éppen történik velem, az is az. Mindez pedig Istené! Mert ami vagyok, aki vagyok, úgy az Övé vagyok. Az Istenhez menekülők számíthatnak jóindulatára, örökségük van, jövőjük van Istennél.

III. A GYÓGYULÁS ÉNEKE (20-25)

Végül pedig felcsendül a zsoltár 3. része, a gyógyulás éneke. Boldog, felszabadult, harsogó, bátorító. A gyülekezet bekapcsolódik, igenel, „Ámen!”-t mond és „Hallelujah!”-t. Időben nem biztos, hogy túl van a megpróbáltatáson, de térben otthon van Isten népében, a megtartó gyülekezet közösségében. Ez pedig kulcsfontosságú itt. Meggyőződésem, hogy a gyülekezet közössége nélkül a zsoltáros egyedül maradt volna végleg a szenvedésében. A közösségben azonban nem csak megoszthatta, de megtapasztalhatta a támogatást. A megosztás szabadsága során levetthette büszkeségét, feltárhatta magát egy barátnak vagy többnek, egy testvérnek vagy többnek. Vállalhatta azt, ami van, félelmeit, kétségeit, küzdelmeit és eközben rátalálhatott a reménység útjára. Egymást tarthatták, együtt hihettek. Egyszer egyikük, másszor másikuk tehetett így.

Gyülekezetként ezt nem szabad elfelejtenünk: miközben futunk előre a cél felé egyenként és közösségleg is, aközben egy olyan helyé kell válnunk és annak is kell maradnunk, ahol van erőnk, időnk, figyelmünk meghallgatni egy megosztást, odafigyelni egymásra. Olyan közösség, ami otthonná. Ahol el lehet mondani, és ahol vagyunk elég bátrak és őszinték, hogy el is mondjuk, meg is osszuk, ami bennünk van! Tehetjük ezt azért, mert Krisztus valódi testvérekké tett minket. Összeköt minket a legfontosabb: az evangélium, a megváltásban való gyökerezés. Folyamatosan Isten előtt kell állnunk ebben a kérdésben és megvizsgálni, megtesszük-e, amire hív minket Isten ebben a kérdésben: mint közösség tényleg észrevesszük-e a másikat, tudunk-e igazán együtt érezni, hordozni, tudjuk-e megosztani magunkat?

A zsoltárban a szenvedés talaján megtapasztalt kegyelemből csodás hitvallás és reménység születik. A külső és belső világ itt találkozik az istentiszteleten! Az istentiszteleten, ahol vállalható, hogy „...ijedtemben már azt hittem, elhagytál végleg. Azt hittem, már nem is vagy...” A legmélyebb kétség is belefér egy dicsőítő istentiszteleti közösségbe. Igen, ez az a hely, ahol a realitás és irrealitás harcából, félelmek és kétségbeesés, a nagyítás, torzítás szorításából a gyülekezet közösségében feltárul a valóság. Isten jelenlétében, az istentiszteleti közösségben. A valóság Isten lényé, jelenléte, megigazító kegyelme, a híveivel csodálatos hűséggel bánó Isten, akit lehet szeretni és aki szeret. Aki elrejt és megőriz. Ebből fakad a bátorság, amire felszólít a zsoltáros: [25](#) *Legyetek erősek és bátor szívűek mind, akik az Úrban reménykedtek!* Ebből fakad az állhatatosság, hogy tovább megyünk, futunk, befutjuk az előttünk lévő pályát.

Áldott legyen Isten, amiért leírtak ilyen énekek és megtapasztalások és lehet a mi megtapasztalásunk, reménységünk, bánatunk és szomorúságunk, reménységünk és hitünk énekévé! Ő legyen velünk, hogy gyülekezetként olyan hely lehessünk, ahol mindenki otthonra talál és Isten jelenléte, munkája valóságosan tapasztalható!